

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti teraviljaturg 2004/2005

(kokkuvõte)

Tallinn
Detsember 2005

Vastutav täitja: Katrin Nittim

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Eesti Konjunktuuriinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Teravilja tootmine	7
Teraviljasaaduste tootmine	8
Tootmise ja tarbimise bilanss.....	9
Väliskaubandus	11
Hinnad	14
Maailmaturg.....	17
Kokkuvõte.....	20
Lisad.....	22

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti teraviljasektori arengust saagiaastal 2004/2005 ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- teravilja kasvupindasid, saake ja saagikust ning nende muutusi;
- teraviljatoodete tootmist;
- teravilja kokkuostuhindade, teravilja ja –toidete impordihindade ning teraviljatoodete jaehindade muutusi;
- teravilja ja -toidete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- teraviljaturu olukorda ja prognoose EL-s ja maailmas.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid ja EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, Saksamaa ZMP ja EL erinevate riikide hinnaraporteid.

Töö maht on 30 lehekülge.

Kokkuvõte

Vaatamata keeruliste ilmastikuoludega koristusperioodile oli 2004. aasta teraviljatoodang 20,2% suurem kui 2003. aastal. Kuigi osa põlde jäi koristamata, olid kõigi viljade saagid, välja arvatud rukkil, suuremad kui 2003. aastal ning ka vilja kvaliteet oli parem kui esialgu kardeti.

Saagiaastal 2004/2005 (01.07.2004-30.06.2005) oli teravilja toodang Eestis 608 tuhat tonni. Siseturu vajadus teravilja ja teraviljasaaduste osas (ümber arvestatuna teraks) oli 720 tuhat tonni. Eesti oma teravilja toodang kattis siseturu vajadusest 84%.

Saagiaastal 2004/2005 imporditi Eestisse teravilja ja teraviljasaadusi ümber arvestatuna teraks 162 tuhat tonni 787,2 miljoni krooni väärtuses. **Impordikäive** vähenes tänu heale viljasaagile 2004. aastal eelnenud saagiaastaga võrreldes 6,7 miljonit krooni ehk ligi 1%. Samal ajal oli **ekspordikäive** 43 miljonit krooni ehk 56,3% suurem kui 2003/2004.

Impordi rahalises struktuuris moodustasid üle poole käibest (56,6%) taigna- ja kondiitritooteid, 22,2% teravili ning 21,2% jahu ja tangained. Paaril viimasel saagiaastal on teravilja osatähtsus rahalises struktuuris vähenenud, jahu ja valmistoodete osakaal aga suurenenud.

Saagiaastal 2004/2005 olid peamisteks teravilja **impordimaadeks** Eesti jaoks Leedu, Läti ja Soome.

2004. aasta rekordilistest viljasaakidest tingitud ülepakkumine ja sellest omakorda tingitud suured sekkumisvilja kogused põhjustasid teravilja hindade languse 2004. aasta suvel ja püsimise madalal tasemel kuni 2004/2005 saagiaasta lõpuni nii maailmaturul kui Eestis. Eestis olid teraviljade **kokkuostuhinnad** 2005. aasta I poolaastal kümnendiku kuni veerandi võrra madalamad kui 2004. aasta esimesel poolel.

Kuna 2005. aasta teraviljasaaki hinnatakse Euroopas küll veidi väiksemaks kui 2004. aastal, kuid samuti heaks, siis peaks teravilja hinnad püsima stabiilsed.

Eestis **prognoosime saagiaastaks 2005/2006** (01.07.2005 – 30.06.2006) siseturu mahu mõningast suurenemist peamiselt söödavajaduse suurenemise arvel. Kuna 2005. aastaks on prognoositud teravilja toodangu märkimisväärset kasvu (725 tuhande tonnini), siis teravilja tootmise ja tarbimise koguselise bilansi alusel kujuneb isevarustatuse tase käesoleval saagiaastal kõrgeks (94%). Seega tuleks teravilja siseturu vajadusest katta impordiga vaid 6% ehk 47 tuhat tonni (ümber arvestatuna teraks). Kuna aga suur osa 2005. aasta teravilja saagist on halva kvaliteedi tõttu kõlbulik vaid söödaviljaks, siis ilmselt tekib puudus toiduviljast, mis tuleb täiendavalt importida. Samas kujuneb ilmselt suureks söödavilja eksport, mis saagiaasta teisel poolel võib põhjustada hindade tõusu.